

Tegenwicht tegen

commodore E.J. Oliemans*

Het schrijven van een bijdrage aan de *Militaire Spectator* loopt bijna altijd uit op een poging zaken voor het voetlicht te krijgen die naar mijn mening kunnen verbeteren en waarbij leidinggevendenden een belangrijke rol spelen. De ene keer is de toon wat kritischer dan de andere, en de ene keer meer algemeen en de andere keer meer gericht op een bepaalde groep leidinggevendenden. Maar altijd kritisch.

Toen ik onlangs bij het ontbijt mijn echtgenote vroeg of zij nog suggesties had, reageerde ze zonder aarzeling. (Ze leest mijn bijdragen altijd en meestal ook vooraf, en is gelukkig ten opzichte van mij ook kritisch.) Ze zei: 'Waarom schrijf je niet eens over de dingen die goed gaan. En waarom ze goed gaan. Je doet je werk tenslotte al ruim dertig jaar met heel veel plezier!' Dat zette me aan het denken. Ook aangespoord door de reactie van kolonel De Jong op 'Top- of tobsalarissen' besloot ik het verstandige advies van mijn echtgenote op te volgen.

Er wordt veel gemopperd over de organisatie, de bureaucratie, de politiek, de generaals, de hoge ambtenaren. Maar toch ga ik (bijna) elke dag met plezier naar

mijn werk en keer (bijna) elke dag volstaan weer terug. Ik heb mij afgevraagd waardoor dat komt. Hier is mijn analyse: ik ben luchtmachtofficier geworden omdat het bedrijf mij aantrok: de combinatie van techniek, dynamiek, avontuur en kameraadschap. De basis voor de kameraadschapschappelijke zorg voor elkaar wordt gelegd tijdens de eerste opleidingen. Ik heb dat in ieder geval zo ervaren in de tijd die ik op de Koninklijke Militaire Academie heb doorgebracht.

De andere elementen die mij aantrokken vond ik terug in mijn eerste functies. In de loop der jaren kwam daar een grote diversiteit aan functies bij: staffuncties, commanderende functies, buitenlandse functies. Met binnen die functies een diversiteit aan – noem het maar – opdrachten: beleidsadviezen, reorganisaties, herstellen van relaties en prestaties verbeteren.

Telkens een nieuwe omgeving, met andere spelers, andere belangen, andere spelregels. Maar met een paar zaken die gelijk bleven: een gezamenlijk doel en een kameraadschap, gebaseerd op het vertrouwen dat je samen oprecht de verwezenlijking van dat doel nastreeft. Collega's die bij de andere krijgsmachtdelen zijn grootgebracht zullen ongetwijfeld vergelijkbare ervaringen hebben.

* Op deze plaats vindt u afwisselend een bijdrage van commodore E.J. Oliemans en kolonel F. Matser, beide werkzaam bij het Commando Dienstencentra (CDC).

tegenwicht

TEGGENWICHT

Aan mijn ervaring is sinds enige tijd een nieuwe dimensie toegevoegd: het werken in een *joint* omgeving. Niet langer de luchtmacht, maar de krijgsmacht. En niet langer luchtmachtcollega's, maar collega's in alle uniformen of kostuums. Ik had echt gedacht dat het wennen aan die omgeving lastig zou zijn. Het tegendeel was waar. Ook in deze omgeving was duidelijk wat het doel was en wat ons bindt. Na twee weken wist ik niet beter.

Er kwam *nog* een dimensie bij: dichter tegen de centrale organisatie aan en dichterbij de politiek. Het zal voor niemand een verrassing zijn als ik zeg dat kameraadschap en het vanzelfsprekende 'we gaan ervoor!' daar wat minder gecultiveerd is. Dat stemde me minder vrolijk.

Maar er is iets gebeurd waardoor ik toch vrolijker en harder ben gaan fluiten. In ons nieuwe besturingsmodel neemt de klant-leverancierrelatie een belangrijke plaats in. Het inrichten daarvan is niet alleen een kwestie van procedures. Nee, het is vooral een kwestie van *samen* vaststellen wie welke verantwoordelijkheid draagt en wie met wie waarover zaken doet. En ook daar gericht op het gezamenlijke doel: een zo goed mogelijke ondersteuning van het operationele deel

van onze krijgsmacht. Het gaat daarbij om grote belangen en alle spelers (bestuursstaf, defensiestaf, de krijgsmachtdelen, DMO en CDC) hebben inderdaad samen een set van spelregels en randvoorwaarden opgesteld die een goede klant-leverancierrelatie mogelijk maakt.

Daarom ben ik vrolijker gaan fluiten: niet vanwege de set van spelregels die er is gekomen, maar vanwege de wijze waarop die tot stand is gekomen: vanuit de wil om *samen* te werken en vanuit het geloof in de manier om het doel te bereiken. En gedurende de afgelopen maanden herkende ik steeds sterker de kameraadschap en de vanzelfsprekende 'we gaan er voor!'-gedachte die ik de afgelopen jaren gewend was.

De getoonde betrokkenheid biedt mij de vaste overtuiging dat die kameraadschap en betrokkenheid zich de komende tijd als een olievlek verder over de organisatie zal uitbreiden. Ook binnen de centrale organisatie. Dit zal zo krachtig zijn dat de politieke, ambtelijke en militaire leiding zich geen zorgen meer hoeft te maken over onderlinge twisten en naijver. Zij kan zich dan beperken tot haar kerntaak: richting geven, stimuleren en motiveren. Vandaar dit keer geen tegenwicht, maar een tegenwicht tegen tegenwicht! ■